Після конфіскати другий наклад.

РІК III. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ 15 ГРУДНЯ 1929. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 52.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.: „ПРАВДА“ Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Четвертьрічно 2 зол. 50 сотиків. Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

УРЯД СВІТАЛЬСКОГО в ДИМІСІЇ

Складне політичне положення в Польщі.

Внесення польських лівих партій на висловлення недовіря урядові Світальського перейшло в соймі більшістю 246 голосів проти 120. Уряд Світальского мусів податися до димісії. Президент Мосціцкі димісію приняв, але й на далі поручив урядові ведення справ поки не утвориться нове правительство.

Тимчасом президент держави Мосціцкі переговорює з маршалком сойму й сенату. Перебіг сих переговорів держать у тайні.

ЗАОСТРЕННЯ ВІДНОСИН у СОЙМІ

На засіданню соймової бюджетової комісії відобрала опозиція важнійші реферати від Безпартійного Бльоку (прихильників Пілсудського). З огляду на се посл и Б. Б. зреклися взагалі всіх рефератів бюджетових. Таким чином прийшло до дальшого заострення відносин між урядом і соймом.

ЗАСІДАННЯ СЕНАТУ ВІДРОЧЕНЕ

В звязку з димісією уряду Світальського відкликав маршалок сенату Шиманський засідання сенату, яке було заповіджене на 9 грудня. Рівнож відкликано засідання сенатської скарбово-бюджетової й правничої комісії.

ОСТАННІ ВІСТИ З КИТАЮ

З Шанхаю повідомляють, що до сього міста напливають численні збігці з Нанкіну. Чанг-Кай-Шек громадить розпорошені правительственні війська до оборони Нанкіну й Шанхаю перед наступом повстанців. Чужі держави вислали до Шанхаю і Нанкіну воєнні кораблі для оборони своїх консулятів і краянів.

— —

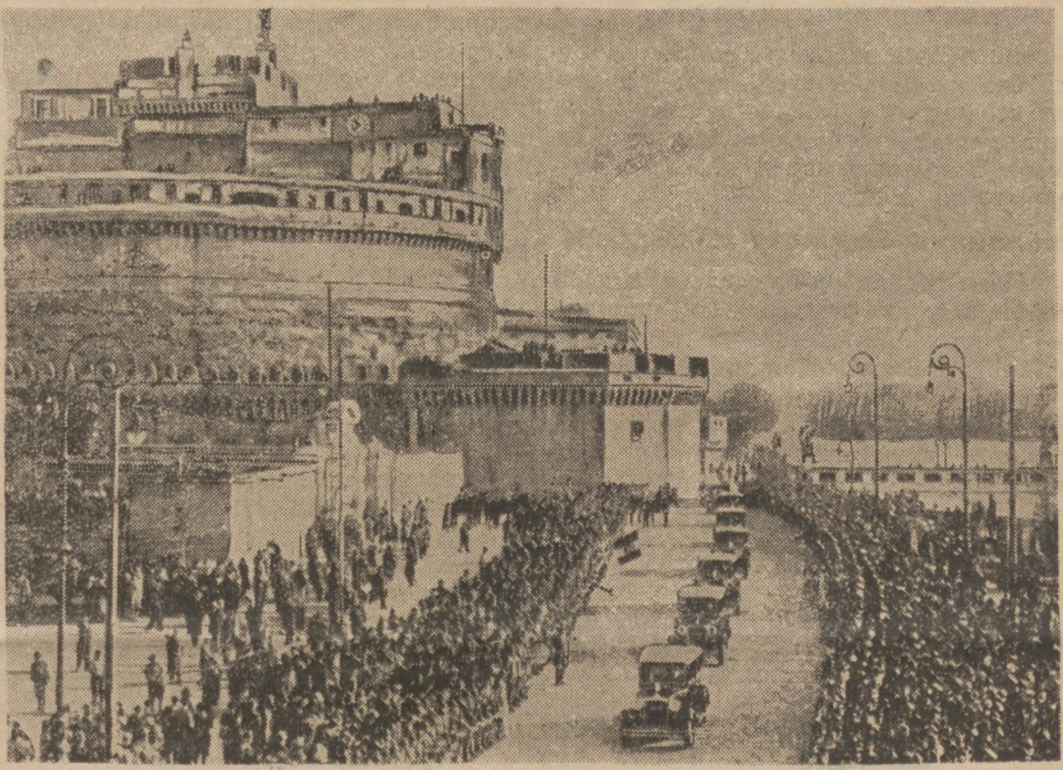
Оснування Кружка Укр. Христ. Організації в Жовкві

(Допис)

Дня 24 листопада ц. р. розпочато і в нас організаційну працю в дусі Католицької Акції. Того дня основано у нас Кружок Української Християнської Організації. Як перші члени Кружка вписалися о. Андрій Трух ЧСВВ (голова), Кость Сало (містоголова), Павло Грабец (скарбник), Йосафат Галапац (секретар), Володимир Зубик, Гриць Брухаль, Петро Кулявець, Іван Гачинський, Яків Романчак, Йосиф Терський, Іван Солтис. — Новій організації: Щасть Боже!

— —

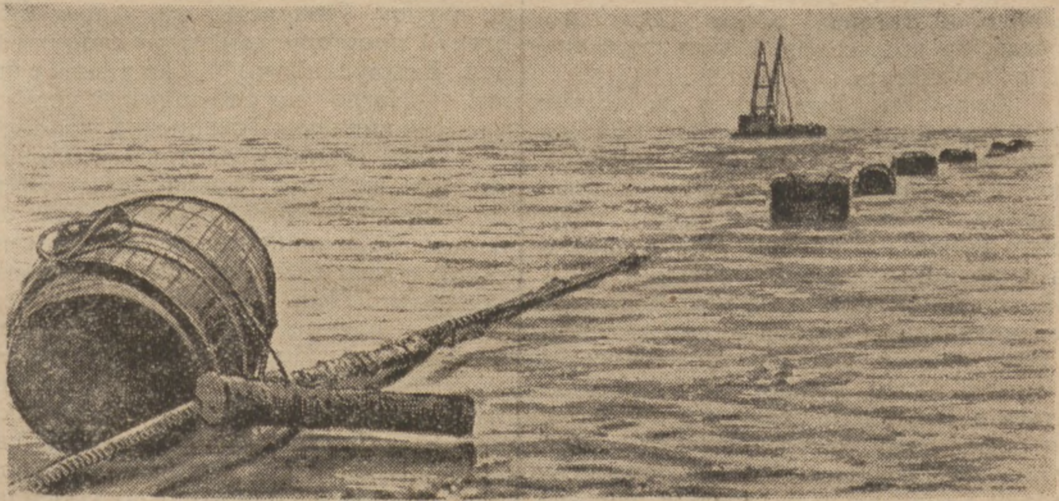
Королівські відвідини в Ватикані

Італійський король і королева відвідали минулого тижня Св. Вітця у Ватикані. Королівська пара виїхала до Чітта дель Ватикано в самоході в товаристві міністра заграничних справ і шістьох достойників двора. Здовж дороги, якою їхав самохід, збиралися товпи населення, що голосними окликами витали проїзджаючих.

— —

Закладання каблів у морю

На картині бачимо, як один американський корабель закладає в морю каблі. Каблі се звій тонких телеграфічних дротів, ізольованих перед доступом води. Їх занурюється в відповідній глибині в морю і сполучується ними суходоли розділені морями.

Буває деколи, що великі морські риби або підморські землетруси й вулькани нищать се „каблеве сполучення“. Направа каблів вимагає великих заходів і коштів.

Сойм почав радити...

5 грудня отворив маршалок Дашинський засідання сойму, який уже двічі був відрочений, а саме 31 жовтня й 5 листопада. Сим разом зібрався сойм

без ніяких перешкод.

В теперішних напружених політичних обставинах у Польщі була се подія будь що будь незвичайна так, що багато часописів видало

надзвичайні додатки,

що перше засідання сойму відбулося без незвичайностей. В соймі явилися всі посли, а також численно зібрані представники чужих держав і дневникарі. В порядку нарад першого засідання сойму було

ухвалення бюджету на 1930-31

Плян господарки уряду на 1930-31 замкнений у цифрах бюджету, представив міністер Матушевський у півторагодинній промові. Польща — говорив міністер — переходить тяжку господарську кризу, яка ще не вскорі минеться. Ся криза виявляється у великім недостатку готівки

і в злощаснім упадку цін на хліборобські продукти.

Але Польща — на думку міністра Матушевського — виказує велику відпорність супроти господарської кризи й треба вірити, що її успішно переборе. З окрема уряд докладає всіх зусиль, щоб зменшити

недолю хліборобства

й зрівноважити надмірно високі ціни на промислові продукти з низькими цінами на такі хліборобські продукти як

збіжжа й бараболі.

Уряд замкнув гряниці для привозу охоронними митами, натомість отворив їх для вивозу, зніс оборотовий податок від цілого ряду хліборобських продуктів, уділює вивозові премії та дозволив на продовження речинця платности податків для хліборобів. Рівнож ухвалив уряд заставний кредит на збіжа.

Після промови мін. Матушевського почалася

загальна дискусія,

підчас якої більшість партій зголосила через своїх представників-послів заяву недовіря до уряду.

Українські посли

поставили внесення, щоб бюджет відкинено зараз по першім читанню, але більшістю голосів послів відіслано бюджет до комісії.

Такий був перебіг нарад першого засідання сойму в сім місяці.

— —

Католицьке Товариство Українських Дівчат

імени св. Йосифа у Львові (Бляхарська 11).

З праводу Загальних Зборів Тва дня 8. XII. с. р.

Вже повних 12 літ істнує й гарно розвивається Католицьке Товариство Українських Дівчат у Львові. Це Товариство обєднює тих наших дівчат занятих на службі у Львові, котрі гуртуються при церкві ОО. Василіян. Минулої неділі 8-го грудня відбулися звичайні річні Загальні Збори сего Товариства, на котрих між іншим переведено зміну статута.

Діяльність Товариства св. Йосифа була представлена на Заг. Зборах в окремім звіті. Тут годиться піднести, що та діяльність поставлена справді широко й доцільно. Товариство гуртує тепер понад 100 членок. Праця ведеться в ділянці релігійно-моральній, освітній та економічній. Товариство працює над вихованням членок в дусі християнськім, національним і громадянськім. В зимові місяці кождої неділі відбуваються в Товаристві сходини з повчаючими рефератами, часто зі світляними образами. Уладжуються також товариські забави і аматорські театральні вистави, в котрих членки дуже радо беруть участь. Для тих членок, котрі заняті по чужих домах і котрі не мають змоги відсвяткувати торжественних Свят в родиннім кружку, Товариство дає змогу спільно зійтися і разом святкувати. Так прим. уладжують собі членки в домівці Товариства Різдвяний Святий Вечір і т. п. Шукаючі праці дівчата, котрі приїздять з провінції, а також безробітні членки дістають в Товаристві на короткий час приміщення, опіку і пораду. Товариство удержує в тій цили приют, в котрім постійно знаходить дах над головою 15—20 членок. Товариство має свою бібліотеку і простору домівку на сходини при вул. Бляхарській ч. 11. Там також є приют. — Нагло потребуючим і недужим членкам виплачує Товариство допомоги.

Свій гарний розвиток і успішну діяльність завдячує Товариство енергійному й працьовитому Виділові. Але особливо треба піднести повну християнської посвяти й патріотичного запалу працю Вп. Пань із Марійського Товариства, членок Виділу Товариства, а з окрема п. Морозової, п. Єлисавети Коцюбової й панни Марії Яновичівни. Як уміють членки оцінити і зрозуміти працю доброго, справного виділу, свідчить вимовно се, що Загальні Збори, однодушно й одноголосно просили й голосували, щоб давний виділ лишився й на будучий рік в тім самім незміненім складі. Є отже повна запорука, що при Божій помочі й за молитвами св. Йосифа, Товариство здобуде ще кращі успіхи, чого йому від серця бажаємо.

—o—

Боротьба хреста зі звіздою

І Правда в очі паничам з „Праці". — Про що їм іде? Чому виступають проти своєї влади?. — II „Рішаючий бій". Хто побідить?

І. Забажала упипівська „Праця" запрацювати собі большевицької ласки, тож в ч. 52 знову заатакувала нас. „Говоріть, каже, правду, панове з „Правди". Щож, паничі з „Праці", видко треба вам сказати правду. Бо на те й є „Правда", щоб казати правду скрізь там, де ви лиш тумана пускаєте.

Але, щоб і наші читачі знали, про що „Праці" йде, бо читачі наші „Праці" не читають, то для них справу розповімо докладнійше.

Отже про що властиво йде паничам з „Праці"? Що ми таке написали „неправдиве" чи не миле для большевицького вуха? В ч. 45 ми писали, що **Апостольська Столиця взиває всіх вірних до релігійно-освітної праці.** Це найбільше не подобалося паничам з „Праці".

Очевидно заперечити того вони не можуть. Тож своїм звичаєм пускають, як то кажуть, тумана. Їм як будьто страх жалко стало Волині й очевидно за теперішнє положення тої країни обвинувачують не кого іншого (бо бояться!), тільки Апостольську Столицю. А ще варто пригадати, що ті паничі з „Праці" то таки наші люди, нашої католицької віри й нашого обряду. Виступаючи проти Апостольської Столиці, виступають вони проти **своєї** духовної влади, тим самим вони закривають і оправдують іншу владу. На перший погляд воно не зрозуміле, як то можна, щоб свої на свою владу та нападали, а прикривали іншу. Але зрозуміти, це можна, коли розважимо ось що:

II. Сила, об яку вдарилася і на довгі часи задержалася большевицько-азійська навала, це не гармати, кріси і багнети, — це тверда скала Католицької Церкви. Та сама сила, не тільки побідить большевизм, (врата адові) але, дасть Бог, зітре його колись із лиця землі. „Ето будет паслєдний і решітельний бой". Перед тим днем дрожать большевики. Звідси в них така **ненависть** і така скажена **лють** проти католицької Церкви. Вони чують, що християнська релігія Любови, котру зберігає і проповідує католицька Церква, се цемент, котрий морально сціплює всі верстви народу в одну велику Родину. Большевики працюють як раз у противнім напрямку. Їх мета „розслоєння" тобто роздор між суспільними клясами. Їх ціль викликати клясову ненависть і клясову боротьбу. Їх наука це противенство, це антитеза християнської релігії. Недаром російський нарід прозвав большевицьку владу „владою Антихриста".

Відбувається велитенське змагання. Дві сили станули проти себе: з одної сторони християнський світ під прапором хреста, з другої червоне царство Антихриста, III Інтернаціонал, під прапором пятираменної червоної звізди. Але маймо в Бозі надію! На нашій землі хрест уже побідив раз пів місяць, побідить, віримо в це, і червону звізду...

ЯК БОРОТИСЯ з ЛИХОЮ ПРЕСОЮ?

Добрий приклад як боротися з лихою пресою дав виділ Читальні „Просвіти" в Заболотові, котрий помістив у часописах слідуюче отверте письмо до редакції хрунівсько-большевицької „Праці" у Львові:

„Подаємо до відома, що не було і не є нашим звичаєм читати хрунівські часописи. Тому не бажаємо собі, аби ви нам надсилали свою „Працю", для якої назва „газета" або „часопис" булаби занадто почесною. Вважаючи дальші вияснення зайвою стратою дорогого часу, який приходить нам на чесній і корисній праці для добра Української Нації, а не на безладній писанині нісенітниць, якими переповнена Ваша рептилька, кінчимо. (Підпис Виділу Читальні „Просвіти"). Заболотів, дня 23.XI. 1929 р.

Колиб так усі читальні й чесні громадяне поступали, тоді наші руїнники не малиб для кого писати.

РАБ МОСКВИ

На засіданню Центрального Виконавчого Комітету Радянських Республик промовляв м. і. предсідник ради народніх комісарів Чубар. В Москві видко налякалися визвольного руху на Україні, бо Чубар поспішив колінопреклонно запевнити своїх московських хлібодавців „від імени українських робітників", що українська республика остане вірна червоній Москві й завсіди зберігатиме свою одність із С.С.Р.Р. „Вірна сторожа революції, Д.П.У (че — ка)" — говорив Чубар — „з комуністичною суворістю винищить українських сепаратистів."

ЖИВИЙ ГРІБ.

Ганса Пімеля поховали в дуплі дуба, що доси росте й зеленіє що весни. Дуб цей зберігає гріб поета вже 107 літ в Штольпеніц б. Ронебургу, купелевому місті в Турингії, в Німеччині.

Читайте тільки добрі часописи

Пригадка перед „місяцем доброї преси"

Епископ Фрибурга о. Бессон звернув увагу своїх епархіян на конечність поборювання лихої пресової пропаганди.

„Не багато користи будете мати мимо сього, що ходите що неділі до церкви, коли щоденно читаєте часописи, в яких менш або більш поборюється наука, котру чуєте з проповідниці. Не багато скористаєте, даючи своїм дітям християнське виховання, коли вкладаєте їм у руки байдужі а то й ворожі під релігійним оглядом часописи, котрі день у день в незамітний спосіб нищать сю будівлю, яку підчас коротких хвилин науки релігії так терпеливо будував у їх молодих душах священик. Справді треба дивуватися, що так багато думаючих людей так легкодушно відноситься до сих справ. Вони нарікають на зіпсуття обичаїв, родинних почувань і суспільного порядку, а однак не вагаються читати часописи, котрі одинокі спричинили оцей занепад.

Чиж не подібні вони до тих, що то плачуть з приводу смерти своїх друзів, котрі померли від небезпечної отруї, а самі в маленьких скількостях приймають сю отрую".

Слова епископа Бессона треба тямити нам у „місяці доброї преси", що припадає на січень кождого року. Наші змагання в напрямі поширення й укріплення доброї католицької преси, се боротьба з лихими руїнницькими часописами, котрі причинюються до теперішньої руїни й упадку нашого громадянського життя. Тому з новим роком перестаньмо передплачувати й приймати (коли присилають задармо) лихі часописи, а читаймо тільки добрі.

Бояться втратити Українську Волинь!

Польський часопис про невдачу на зпольщення Волині

Польський часопис „Lud katolicki" бє на трівогу, що стан земельної власности Поляків на Волині дуже швидко зменшується. Часопис сей пише:

„Безповоротно зникають на Волині не тільки маєтки великих землевласників, але й дрібні власники землі, чистокровні Поляки з кождим роком збільшують число переселенців у глибину краю (себто до корінної Польщі— примітка Редакції). Статистика виказує що на початку світової війни було на Волині приблизно 150.00о моргів польської земельної власности. Нині остало при Поляках навіть не цілих 80.000 моргів, з чого майже 45.000 моргів се неуправні землі: ліси, пасовиска й неужитки.

„Зі стратою польської власности йде в парі загибіль польського духа. Давніше місцеве польське селянство творило поважний відсоток населення. Сьогодня з малими виїмками, де побідив зов крови, се населення зовсім зукраїнізувалося".

„Lud katolicki" пише правду, що польські селяни, яких насильно насаджують на Волині, потапають в українськім морі й українізуються. Мимо сього що польський уряд докладав і нині ще докладає усіх зусиль, щоб сей край спольщити, то висліди сеї роботи якраз для Поляків некорисні. Замість здобувати, вони тратять і викликують серед українського населення щораз то сильніший відпір в обороні рідної землі.

ОГНІ ГОРЯТЬ...

Повість про російську революцію.

(Кінець)

Провідники червоного терору впали на дусі в полоні. Вони не сипали вже фразами про терор, як святий засіб до мети, до червоної диктатури пролєтаріяту. Филя справедливости стала знïматися над нещасною країною й не було сили спинити її. Із дня на день усе більше й більше вливалася вона в країну та вскорі продістанеться й у Кремль.

І Івана Івановича вкинули робітники в тюрму.

Хоч він і перший отямився, його гріхи, як червоного ката терору були за великі й кликали пімсти!

Тепер сидів він в одному з великих будинків Кремлю сам і опущений усіми. Проводив безсонні ночі. Нерви в нього були зівсім розбиті. Вони дрожали мов пірвані посторонки в його нутрі та справляли йому тілесний біль. Та ум у нього був ясний. Він розумів тепер чому червоний вогонь не очистить світа. Ідею надужили й осквернили несовісні люде й вона не стала, бо не могла стати, соціяльною вірою, яка просяклаб усі державні форми й увесь суспільний лад.

Червоні апостоли не важили життям за свою ідею. Вони не стали мучениками. Вони вбивали й переслідували всіх цих, що сміливо й явно виступали проти диктатури пролєтаріяту — мучили й катували цих людей. Нова наука була без крихіточки любови, холодна, обчислююча, утопія.*) Міщанська кляса мала тепер славу мучеництва,мученицький вінець. Її члени виявилися ідеалістами, що лишилися вірні своїм пересвідченням. Провідники пролєтаріяту не повинні були переслідувати інших кляс! Були вони доволі наївні, коли вірили, що самі робітники зможуть утворити нову суспільність. Вони не розуміли, що новітній суспільний лад, це така заплутана машинерія, що її механізм**) не вільно рухати невправним пальцем, бо тоді все щось попсується. Голосили науку ненависти замість науки поєднання й тому червона наука не дала огню в усьому світі на сухій траві.

Та горів ще огонь у міліонах душ... Однак насамперед треба ту ідею викохати в серцях людей і очистити. Небезпечний хабаз ненависти треба спалити. Люди не були ще настільки добрі, щоб стати щасливими. Тисячлітня держава була ще дуже далеко — уява, фантазія. Його найщасливіший час був тоді, як він був запроторений у копальні смерти. Тоді в нього серце й ум були повні великою ідеєю: висвободженням мас. Святий вогонь горів ясним полумям у його душі. Тепер серце в нього вигоріло. Дожидалося смерти.

* * *

Одного дня прийшла молода жінка до Івана Івановича в тюрму. Вона сказала воякам, що вона його жінка й її пропустили.

*) утопія, видумана країна, щось, що не дасться осягнути, недосяжне.

**) механізм, спосіб зложення в машині машинерії себто колісцяток, пружин і т. п.

„Один Бог — одна віра“

В останних часах навернулося дуже багато протестантів з англіканської Церкви до католицької. Але особливий розголос у світі викликало навернення великого англіканського проповідника о. Вернона Джонсона, котрий цілою душею був привязаний до англікансько-протестантської Церкви.

Отець Вернон, знаний у цілій Англії під популярним прізвищем „панотець Вернон“ відбував для вірних у ріжних нераз дуже глухих закутках краю місії й реколєкції. Він був правдивим апостолом і належав до чина „Христового Терпіння“. Сей чин основано в Англії з кінцем минулого століття на підставі регули оо. Францішканів.

Всеж таки о. Вернон не любив католицької Церкви, бо вважав, що вона „занадто тісна через свої догми, свою неуступчивість і брак охоти примінюватися до духа новітніх часів.“ Але одного разу давав він одним англіканським монахиням реколєкції. Після відбутих наук мати ігуменя вручила проповідникові книжечку „Історія душі“ св. Тереси від Дитяти Ісуса з просьбою, щоб прочитав її уважно.

Нерадо взяв о. Вернон сю книжку, бо — як говорив — не любив сеї „млісної побожности“. Але перші сторінки відразу прикували його увагу. Прочитав уважно книжку до кінця й був глибоко зворушений незвичайною простотою віри й любови, що пробивалася з сього твору. Книжка ся стала для нього немов новим обявленням — і він пішов за сим голосом. Був два рази в чудотворній місцевости й по кількох роках внутрішньої боротьби зі собою вступив до католицького монастиря — переконанний, що віра св. Тереси може бути тільки цвітом правдивої релігії Христа.

Таким чином за вставленням великої Святої наших днів навернувся славний „панотець Вернон“. Історію свого навернення написав він у гарній книжці п. з. „Один Бог — одна віра“.

— —

Протест читальні „Просвіти“ в Лінинці малій Старо-Самбірського повіту.

1) Усі члени зорганізовані в читальні „Просвіти“ в Лінинці малій, старосамбірського повіту, висказують найрішучіший протест проти масового терору, переводженого більшовицькою владою на окупованих нею землях Вел. України, якого метою є знищити зростаючу національну свідомість синів України.

2) Пятнують й гостро осуджують поступовання цієї частини укр. преси на західно-українських землях, яка мовчки або явно солідаризується з більшовицьким терором.

3) Висказує здивовання, чому матірне Товариство „Просвіта“ не виступило з рішучим протестом й не візвало своїх філій та читалень до подібного протесту.

4) Дивується, чому еліта наших наукових сил згуртованих при Науковім Товаристві ім. Шевченка, досіль мовчить? Чому мовчить Т-во „Укр. письменників і журналістів“ та инші наші українські товариства. Чи вони не є синами України? Аджеж верхи, а не низи повинніб започаткувати спільну оборонну акцію!

За Виділ читальні „Просвіти“ в Лінинці малій:

Іван Струсь — голова *Іван Лисейко — секретар*

(Тут слідують підписи членів).

СЕКТАНТСТВО НА УКРАЇНІ

В звязку з нечуваним переслідуванням релігії на Україні поширюється там у застрашаючий спосіб сектантство. Недавно повстала в околицях Дніпропетровська нова ролігійна секта „благословенців,“ на чолі якої стоїть селянин Рибчук. Він уважає себе за Божого післанця і має на меті врятувати нарід від близької кари за гріхи комуністів. Всі, що приступають до секти, є обовязані уникати комуністів: не продавати їм збіжжа, не давати рекрутів, не платити добровільно податків. Большевики дали наказ арештувати голову сеї секти, але селяни не дають його й переховують його у себе.

БОРОТЬБА ЗА ДЗВОНИ

Підчас війни забирала військова влада церковні дзвони, щоб перетоплювати їх на армати. Нині большевики роблять те саме з інших причин, хоч запевнюють, що їм потрібно стали й криці на промислові цілі. Селяни не хочуть віддавати дзвонів і з сього приводу приходить до кривавих сутичок. В селі Вознесеньску забралися комуністи до реквізиції дзвонів. Але селяни узброєні дручками обступили дзвінницю, розігнали комуністів і притім трьох із них убили. Влада заарештувала шіснайцятьох селян.

НА УКРАЇНІ НЕ БУДЕ ГОСПОДАРІВ

Большевицька влада приготовлює закон про цілковиту зміну господарки на селі, головним чином на Україні та на Білоруси. Згідно з сим законопроєктом мають бути знесені самостійні селянські господарства, а всі селяни будуть приневолені вступати в члени державних комун (колгоспів). Хто не схоче добровільно вступити до комуністичного господарства, тому держава сконфіскує все майно й оставить без кусника землі.

Іван Іванович пізнав її. Це була знеславлена ним аристократка. Лице в неї було споловіле й чорні пруги мала попід очі.

— Чого тобі треба в мене? — спитав Іван Іванович.

— Я прийшла пімститися — сказала вона — ти вбив мені не тільки батька й брата, не тільки збурив домашне огнище, а вбив і мою душу. Я стала вуличницею, відколи ти знеславив мене. Як убив ти мойого брата, що його життя врятувати ти був прирік мені, все для мене пропало на віки...

— Бідна дівчино — сказав Іван Іванович і хотів погладити її по волоссі. Та вона відтрутила його руку.

— Я не дам голубитися ніякому вбийникові — сказала вона гнівно. — Моя душа ще чиста й біла, коли порівняти з твоєю. Ти вбийник тисячів тисяч! І тепер тебе жде смерть! Я справедливість!

Вона добула з одягу револьвер і націлила його лискуче дуло на Івана Івановича.

— Можеш ще змовити молитву, заки відійдеш у вічність — сказала вона.

Іван Іванович розстібнув пазуху й відкрив груди.

— Зробиш мені прислугу, дівчино — сказав він утомлено. — Я радо вмру. Та молитися не можу. Скажи, що прощаєш мені, заки вбєш мене.

Молода жінка спустила револьвер до долу та спитала:

— Чи ти також нещасний, Іване Івановичу?

— Так, я нещасний — відповів він. — Я зрадив волю. Я нужденник, негідник я! Для мене нема прощення. Стріляй у мене, жінко! — закликав він — Так, ти справедливість! Скажи, чи є для мене прощення?

Вона отягалася ще хвилиночку. Потім спрямувала револьвер у його груди.

— Ні! Іване Івановичу — закликала потім — ні!

Вистрілила.

Хвилину стояв він ще випрямлений Потім похитнувся й упав.

Молода жінка похилилася над ним. Погасаючими зіницями вдивився він у двоє холодних, мутних очей.

Автор цеї повісти

Автором цего оповідання, що його ми подали тут у скороченні, є норвежський письменних Едвард Веллє Странд. Він пише оповідання перше всего з життя свойого народу, головно з північних околиць Норвегії. Та мав нагоду добре пізнати й громадян колишньої Росії а тепер Радянщини. Яркими красками малює він в оповіданнях з життя Радянщини горе країни й громадян. Писав він ці оповідання, як каже сам „як спротив проти нового варварства, що знов знищило молоді, цвитучі, гарні овочі революції“. „Хоч письменник повинен бути політично безісповідний“ — каже він дальше — „та проти тиранства і несправедливости повинен він усе виступати, все одно з якого боку вони не приходилиб“.

І в своїх „червоних новелях“ придержується він вірно цього погляду. „Огні“, що загорілися в серцях людей, це були високі ідеї братерства, справедливости і волі. Та слушно каже письменник, що ті ідеї треба щойно „викохати в серцях людей і очистити“. А щож може їх викохати, що може їх очистити, як не висока наука любови Спасителя цілого людства! Цего письменник не каже виразно, але для нас віруючих християн-католиків це ясне як сонце.

ДОМАШНЯ ВІЙНА В КИТАЮ

Залізнича лінія між Шанхаєм і Нанкіном перервана військами повстанців. З Ічанг повиїздили всі чужинці, бо в околиці йдуть уже завзяті бої між військами правительства й повстанцями Ванг-Вея.

Маршал Чанг-Кай-Шек думає піти на угоду з повставшими генералами та віддати їм важнійші державні становища. Колиб однак до згоди не прийшло тоді Чанг-Кай-Шек боронитиме до останку становища нанкінського уряду.

„КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ“ НА ДНІПРЕЛЬСТАНІ

Часопис „Комуніст“ ч. 234 пише: „Товариство Друзів Дітей“ відкрило в Хортиці, недалеко Дніпрельстану... винногорівчанний шинок з повним титулом на вивісці і з припадним надписом: „Розливочно й на винос...“

„Так само працює і товариство „Геть неписьменність.“ Завдання його в культурній роботі дуже важне. І тому... свій пивний шинок т—во розташувало в самому центрі Запоріжжя на головній вулиці. Хвацькі мотиви (пісні) лунають звідти до глупої ночі й натовпи пяних вилазять звідти по брудних сходах безперервним струменем“.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА У ЛЬВОВІ

На летунській площі у Скнилові під Львовом трапилася страшна катастрофа. На висоті 800 метрів зударилися два літаки, наслідком чого оба впали на землю й розбилися в дрібязки. Двох підстаршин і оден поручник згинули на місці. Четвертий летун поручник Мєчиховський, який має поломані ребра й ноги, помер у шпиталі.

„Водяні кертиці“

Ссавці, що зносять яйця.

В Австралії живе одинокий у світі рід ссавців, які зносять і висиджують яйця. Сі ссавці, се клювинці або як їх австралійські тубильці називають

„водяні кертиці“.

Клювинець зносить яйця в підземне гніздо, вистелене листям водяних ростин і там їх висиджує. Молоді клювинці є по вилягу дуже маленькі, і ссуть грудь матері.

Клювинці се взагалі

дуже дивачні сотворіння:

се щось посередне між ссавцем і птицею. До птиці подібні вони ще тим, що мають дзьоб (клюв, звідси й назва клювинці.) Доходять вони до величини пів метра. Живуть виключно над водами й кормляться мов качки слимаками, хробаками, корінчиками й листям водяних ростин.

На картині бачимо саме пару сих чудних „водяних кертиць“ і їх домівку над водою.

ПРИСЄДНАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ

Св. Миколай і Половчин

(Старокиївська легенда).

В Києві жив міщанин Іван. Був він побожний і мав велику любов до св. Миколая. Був у нього в полоні Половчин. І каже Іван йому:

— Кілько й доки будеш сидіти в мене? Дай за себе викуп, а пущу тебе в твою землю.

Половчин на це:

— Коли пустиш мене, принесу тобі викуп, коли будеш мене держати, не маю що дати тобі.

Іван на це:

— Дай за себе поруку, то пущу тебе.

— Знаєш ти добре, що не маю нікого тут у Київі, що поручивсяби за мене — каже Половчин.

— Хочеш, дам тебе на поруку святителеві Христовому Миколаю — каже Іван.

— Щож, коли я не знаю Миколая — так Половчин.

Іван повів Половчина в церкву, показав йому ікону св. Миколая й каже:

— Хочеш дам тебе за поруку цему старцеви.

Татарин зрадів:

— Хочу й виповню все!

Іван відпустив бранця, дав йому одежу й коня тай каже:

— Уважай додержи обітниці, йому ти обіцяв, що принесеш викуп, або пришлеш. Коли не додержиш даного слова, то знай, що не втечеш рук сильного, що поручився за тебе.

Половчин на це:

— Зроблю так, як я прирік — та в душі що іншого думав: „Нема розуму в християнина тому, що дав мене на поруку іконі Миколая! Що мені може зробити?. Нині бачу його в церкві, а вийду з Київа, то ні я його ні він мене не буде бачити. І викупу не дам йому, не принесу.“

Із такою думкою вернув у свою землю. Та вже по кількох днях явився йому св. Миколай і питає:

— Чи ти знаєш мене?

А Половчин.

— Не знаю, хто ти?

А св. Миколай:

— Я архиєрей, святитель Миколай! Чиж не я поручився за тебе в Київі, що принесеш викуп? Що тепер думаєш? Кажу тобі дай викуп за себе.

Це сказавши св. Миколай став невидимий. Половчин зчудувався, та думав, що це пустий привид. Аж знов по кількох днях явився йому св. Миколай і знов каже те саме. Та Половчинови ні в гадці сповнити приречення.

Раз їхав Половчин на раду, аж тут невидима сила скинула його з коня й почув він голос:

— А я тобі казав: понеси викуп за себе в Київ! Ти прирік Іванови, а я за тебе заручився. Як не додержиш приречення, лихо буде тобі.

Безтямного понесли його в вежу (намет, шатро) і довго лежав він недужий та не приходив до здоровля. Тоді оповів він свою пригоду Половцям, що прийшли відвідати його. Тоді один старець каже:

— Хтож такий безумний, як ти? Бачив ти чудо на собі перше й друге й чому не злякався. Чи ти не знаєш, що християнський Бог дивні чудеса творить не тільки сам, а й святими своїми. Бо коли буває від нас на них біда, то кажуть: „За гріхи наші Бог не помагає нам!“ Колиб їм Бог поміг, то ні один із нас не оставсяб. Тож коли не підеш у Київ і не даш викупу за себе, то йди собі від нас! Волиш ти один погибнути, ніж маємо ми всі через тебе терпіти.

Тоді Половчин повіз викуп у Київ. І оповів свою пригоду Іванови. Іван пішов у церкву й дякував Богу й св. Миколаєві.

З КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ДОБРОМИЛЬЩИНИ

На закінчення господарського курсу в Війську.

В селі Війську, Добромильського пов. відбувся с. р. господарський курс. На знимці, зробленій на закінчення курсу, бачимо учасників курсу громадян Війська зі своїм провідником деканом і парохом о. Мариновичем. На знимці бачимо також памятний хрест в честь поляглих, що його збудувала ся патріотична громада в 1929 р.

Місія в Циганах, Скальського деканату

Місія духовна від 19. до 29. X. с. р. завитала до нашого села Циган. Останній раз була в нас місія ще 1909 р. Від сего часу перелетіла понад нами воєнна хуртовина і присунулася (на 7 км. Скала над Збручем) наука Антихриста з Большевії. І хоч ми „Цигани“ звемося лиш від колишньої оселі Циган ковалів, а в дійсности є ми Українці, та не минуло й нас лихе насіння

комуністично-радикальної зарази,

котра вилазила в читальні, кооперативі і в громаді від кількох заражених.

Щирим серцем привитали тому люди, бажаючі добра громаді, разом з Впр. о. парохом нашим Впр. Отців Редемптористів.

При тріумфальній брамі

просили їх розпалити вогонь св. віри в наших серцях. І не завелися. Ревна, горяча праця о. Місіонарів і ласка Божа зробили своє. На Службах Божих і науках повних 10 днів було повнісенько народу з Циган і сусідних сіл. Многі хати стояли порожні. Нарід зворушений, плакав. Сповідався в числі 2.500 і причащався. Молодіж радо двигала хрести в поході, сусідні оо. духовні слухали разом з оо. Місіонарями сповідей невтомимо. Здається, дух антихриста, що підносився,

потроха притих і засоромився.

Всі прирекли вірно служити Христу. 217 осіб вписалося до Братства Неустаючої Помочи М. Божої. Понад 100 осіб запренумерувало католицьку часопись „Правду.“ Також діти „Рідної Школи“ користали з осібних наук і відбули спільну сповідь. В нашого о. пароха не бракувало праці й ревности, але видячи завзятість Антихристів, просив о місію. Не завівся й сам, ні чесні парохіяни. Коли 29. X. с. р. оо. Місіонарі пращали громаду, проводив їх о. парох, процесія, кінна бандерія хлопців і богато парохіян. Обсипали Їх цвітами, вагон обмаїли вінком, а коли поїзд мав рушити, так плакали за оо. Місіонарями, що аж других довели до плачу. І не забули. Побожно моляться в церкві й під місійним хрестом та ждуть

скорої віднови місії.

Невтомимим Вп. о. Місіонарям Володимирови Породькові й о. Францові Боскому най Бог надгородить. Таксамо Впр. о. дек. Вальницькому, о. Малицькому, о. Гуньовському, о. сов. Казновському, о. с. Матковському, о. Вознякови, Деревянкови, Луцикови й о. Царикови за кількоразовий приїзд і працю при слуханню св. сповіди, також хорови, що так гарно співав на Сл. Божих, так само С. Служебницям за окрасу нашої церкви підчас св. Місії, та удержання її в чистоті. Сл. І. Хр.

Григорій Волощук.

Панахида в Зеленій Вільховецькій

(пов. Борщів)

Вшанування борців за волю України

Пишуть нам: Дня 17. XI. 1929 р. відправлено в нашім селі панахиду за поляглих борців за волю України. Панахиду відправив наш парох, Всч. о. Стефан Іскович в нашій церковці. По відправі заряджено збірку на укр. Інвалідів. Зібрано 10 зл. котрі переслано до Адміністрації „Правди“ з просьбою передати їх до Українського Товариства Опіки над Інвалідами у Львові.

— —

ПОДАТКОВІ ПОЛЕКШІ ДЛЯ СЕЛЯН

Міністерство фінансів уповноважило Скарбові Палати відкладати термін вплати маєткових податків та рат грунтового податку до 31 січня 1930 р. На одержання полекші треба внести подання й доказати, що матеріяльне положення унеможливлює заплату в давніше визначенім речинці. Від податків, що їх відложать до 1. І. 1930, будуть брати відсотки 1 % за місяць.

„СОЮЗ НЕ БАЖАЮЧИХ ВЕРТАТИ ДО СССР“

Бувший радник радянського посольства в Парижі, Бесідовський подав думку оснувати організацію сих бувших урядників большевицьких посольств, котрі одержали приказ вертати до Москви, але відмовляються його виконати з боязни перед карою смерти. Організація ся, або „союз не бажаючих вертати до СССР,“ малаб на меті взаємну самодопомогу членів. Крім сього з рамени організації уряджуваноб відчити про Радянщину й про діяльність большевицьких дипломатів за границею.

КИТАЙ ЗМІНЮЄ КАЛЕНДАР.

Китайський уряд запроваджує з днем 1 січня 1930 року григоріянський календар (такий як вживаються у нас у щоденнім життю, бо в церкві обовязує ще давний юліянський). В Китаю вживали дотепер китайського календаря, в котрім місяці обчислювано на підставі змін планетного місяця. Вживання давного китайського календаря буде строго заборонене й всі видавництва календарів одержали острий наказ навіть не згадувати в нових календарях на 1930 рік про давній спосіб численя часу.

ПРОШАК МІЛІОНЕР.

На острові Майорці помер недавно дід-прошак Педоберг. Знали його в цілій околиці, бо мав на плечах велитенський горб, що хоч опаганював властителя, зате викликував милосердя.

Коли лікарі оглядали в лікарні тіло небіщика, то завважили, що горб прошака зроблений штучно мов скіряна подушка, котра в середині була випхана долярами. В помешканні прошака найдено в скритці поверх пів міліона пезетів. (1 пезет—4·50 золтого).

Як топити в печі

Тепла хата конечна для нашого здоровля. Та невміле огрівання хати може принести шкоду. Перше всего, все, заки затопимо в печі, треба з печі змітати порох нагромаджений з попереднього дня, бо порох розгрівається й виділює з себе шкідні гази. Попіл треба вибирати з печі дуже обережно, щоб не збивати пилу, що дуже шкодить нашим легеням. Піч не повинна мати щілин ні отворів, що ними моглиб продіставатися шкідні гази (углева кислота і ін.).

Коли зачинаємо топити в печі, треба відчинити вікно, бо тоді піч краще „тягне", а крім цего в хаті є свіжіше повітря й летивіють останки диму. Занадто сухе повітря в кімнаті, треба зміняти цим, що неоподалік печі кладемо мищинки з водою.

Температура відповідня для здорових людей є 18—20 степенів Цельзія (14—15 Реоміра). При нищій температурі перестуджуємося легко, головно коли працюємо сидячки. Хто мерзне при 20 степенях Цельзія, радше хай тепліше зодягається та кілька раз денно пє щось горячого. Кімнати перегрівати не треба.

Чи знали ви, що...

В Бельгії віднайдено недавно рід вужа, котрий є зовсім нешкідливий для людей, зате нападає на їдовиті змії й їх вбиває. Сього вужа названо „міссурама."

Три найновіші винаходи се: кермування воєнним кораблем, що пливе повною силою пари при помочі радіових приладів, хоч на кораблі нема живого духа, бачення на далеку віддаль при помочі апарату званого „телєвізором" і створення приладу, який замість чоловіка сам кермує літаком, навіть серед темної ночі.

Важке положення ремісників в Польщі

320.000 ремісничих робітень бореться з важкими умовинами.

В Польщі є 320.000 ремісничих робітень, що дають працю трьом міліонам осіб. Серед теперішньої господарської скрути цей стан терпить може найбільше. Особливо загострився цей стан в осінних місяцях цего року. Багато ремісничих робітень скоротило свою працю до двох днів на тиждень.

Кажуть, що ремісница продукція в порівнанню з фабричною дорога. Якже не має бути дорога, коли ремісничу продукцію обтяжують у висоті 42 % самі лиш податки й інші суспільні тягарі! Нпрм. при пересічній виплаті 25 зол. тижневої заробітної плати, виносять ріжні суспільні тягарі як Каса хорих, асекурація від випадків, фонд безробітних і т. д. 4.50 зол., то є 18 % зароб. платні, 24 % виносять податки. Коли до того взяти під увагу важку господарчу конюнктуру та високі кошти продукції, то стане ясне те важке становище, в якому опинилися нині ремісники. Для піддержки ремесла повинна дати держава негайну і значну поміч у формі кредитів. Інакше ще більше зросте филя безробітних, яка буде домагатися підмог очевидно на кошт працюючих.

— —

Коли харчі поживні?

Ще про вітаміни та коли вони гинуть.

Про вітаміни і їх значіння для нашого тіла ми недавно писали. Але наші ради не булиб достаточні, якщоб ми не повчили наших читачів, як треба варити харчі, які мають вітаміни, щоб вони не стратили своїх прикмет. Вітаміни є вразливі й скоро гинуть у горячі, длятого важно знати такий спосіб зготовлювання страви, який би їх не нищив.

Загалом треба сказати, що такі харчі як овочі, молоко, масло, ярина і т. п. тоді приносять найбільшу відживчу користь для организму, коли їх їсти в сирім стані. Очевидно, що не всьо можна їсти сирим. Тому цікаво приглянутися, як поодинокі вітаміни видержують горяч при варенню. Віт. А при варенню гине.

Вітаміна Б, що міститься в яйцях мясі й дріжджах, є зовсім невражлива на горяч. Тому наприклад печений хліб або зварене мясо, зовсім не тратять своїх відживчих ціх.

Вітаміна Ц, що міститься у свіжих овочах і яринах, звичайно гине при варенню. Помідори, цитрини й помаранчі є більш відпорні на горяч чим инші ярини, тільки до варення в ніякому разі не вільно додавати соди, яка безумовно нищить вітаміни. Консервовані овочі й ярини вповні задержують свої вітаміни.

Вкінці вітаміна Д, яка товаришить звичайно вітаміні А, є відносно відпорна горяч і при варенню не пропадає.

— —

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

15. (2) **Неділя 25. по Сош. Св. Прор. Авакума.** Гл. 8 Євг. утр. 3.

УСТАВ: Веч. вел. Блаж. муж. Гди возв. стхр. вскр. 7. і Прор. 3. Сл. І н. догм. 8. гл. Стихвні воскр. Троп вскр. Сл. Прор. І н. Богор. воскр. по гласу троп. Прор. Отпуст великий. Повеч. мале — Ипакой гласа. Полунощн. недільна.

Утреня вел. Бг. Гдь троп. вскр. 2. р. Сл. Свят. І н. Богор. вскр. по гласу троп. Свят. Катисми ряд. Сідалні вскр. гласа. (в неділях межи 22. вересня а 19. грудня і межи 14. січня аж до нед. сиропустної включно Полиєлеи нед.) Ангельський Собор. Єкт. мала Ипакой гласа, Степенна гласа. Прокім і Євг. воскр. Канони вскр. Свят. крестовскр. і Богород. Катав. ряд. по кождій пісні. По 3. п. конд. ікос і Сідал. Свят. По 6. п. конд. ікос вскр. По 9. п. Світил. вскр. Сл. Свят. І н. Богор. Світилна вскр. На Хвалите стхри вскр. 8. Сл. стхра єванг. І н. Преблагослов. Славосл. вел. троп. при гл. 1. 3. 5. і 7. „Днесь спасеніє“ при 2. 4. 6. і 8. Воскрес із гроба. Отпуст великий.

На часах — троп. воскр. на всіх а на 3 і 9. Сл. Свят. на 6. Сл. храма. Конд. на 1. і 9. вскр. на 3. Свят. на 6 храма. Сл. Вожа Антиф. нед. троп. вскр. Сл. конд. І н. Богор. вскр. Прокім. Алл. і Причас. нед. Апост. і Євг. ряд.

16. (3) **Понеділок.** Св. Прор. Софонія. 17 (4) **Второк.** Св. велмч. Варвари Преп. Йоана Дамаскина*) 18. (5) **Середа.** Препод. Отця Сави (Полиєлей). **19.** (6) **Четвер Св. Николая Чудотворця.** Веч. вел. з Всеночним і прочі Богослуження як тоді, коли Святий з Всеночним на будні. 20. (7) **Пятниця.** Св. Амброзія епископа. 21. (8) **Субота** Предпр Зачатія Пр. Д. Марії преп. Патапія.

*) **Св. Йоан (Іван)** був родом з міста Дамаску. (Це місто лежить в Сирії, що на північ від Палестини). Його батько, скарбник при дворі каліфа (магометанського володаря), дав йому старанне виховання і високу освіту. Іван стає міністром каліфа і на тім становищі зробив християнам багато добра. Коли грецький цісар Лев заборонив віддавати честь св. образам, Іван написав три письма до Царгороду, в котрих боронив почитання св. ікон. За те цісар оклеветав його перед каліфом, немовби св. Іван бунтував цісаря проти каліфа. Розгніваний каліф казав відтяти Іванові праву руку. Та св. Іван звернувся так горячою молитвою до Пречистої Діви, щоб Господь доказав його невинність, що сталося чудо. У сні відтята рука йому зрослася. Після того св. Іван зрікся свого уряду міністра, майно роздав бідним, а сам вступив до монастиря св. Сави в Єрусалимі. Там посвятився науковим працям в користь Церкви. Важнійші з них є а) Систематична наука християнської віри, б) прекрасний пасхальний канон, котрий співається від Великодня до Вознесення: „Воскресенія день просвітімся людіє“; багато „канонів“ (пісень) на прочі головні празники; г) октоїх або осьмогласник, що обіймає воскресні служби на 8 голосів (напівів), та д) зворушаючі пісні, що їх до нині співають в нашій Церкві на похороні померших.

Дожив св. Іван Дамаскин глибокої старости, а помер 786 року в 104-ім році свого праведного життя.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

19. XII. 1240 на св. Миколая Татари під проводом Батия здобули Київ, який належав тоді до галицько-волинського князівства. Управляв Київом в імени кн. Данила хоробрий воєвода Дмитро. Наш галицько волинський літопис із цих часів так описує цю сумну подію: „Прийшов Батий під Київ з великою силою... і не було чути голосу від скрипіння возів його, ревіння багато верблюдів і ржання стад коней... І поставив Батий пороки (машини до розбивання укріплень) коло города, напроти Лядських воріт, бо тут перейшли були дебри. Били пороками безнастанно день і ніч та вибили стіни. Вийшли городяни і тут можна було бачити ломання копій і рубання щитів, стріли затемнили світло переможеним. Як Дмитра ранили, ввійшли Татари на стіни і сиділи цего дня й у ніч. А городяне збудували ще другий город (укріплення) коло церкви св. Богородиці (це Десятинна Церква). На другий день наступили Татари на них і була боротьба між ними велика, а коли люди схоронилися на церкву і на церковні хори з добром своїм, від тягару завалилися під ними церковні стіни і взяло так город (татарське) військо. Дмитра вивели раненого й не вбили його задля його хоробрости“...

Здобувши Київ, пішов Батий на Волинь і Галичину. Князя Данила не було тоді в Галичі. Він виїхав був на Угорщину.

БІРЖА

Львів 12, грудня 1929

ЗБІЖЖА: Ціни за 100 кг. в місци стації ладовання. Пшениця двірська 36·75—37·75, селянська 33·25—34·25, жито 23·50—24, ячмінь 18·50—19·50, овес 18·50—19·50, бараболя промислова 3—3·50, сіно солодке прасоване 8·50—9·50, солома прас. 5—6, гречка 24·75—25·75.

Невеликі обороти в житі. Житні й пшеничні отруби спали в ціні. Тенденція знижкова, успосіблення спокійне.

ДОЛЯР амер.: в приватних оборотах 8·90 зол.

ПОЛІТИЧНИЙ СЛОВАР

Ареопаґ, найвищий суд, збори. (Назва пішла від горбка в Атенах, бо там збирався атенський суд, що розсуджував проступки проти віри й обичаїв).

Арґусове око, гостре око, що зависно стереже чогось. Назва походить від великана Аргуса. Греки оповідали собі, що се був такий великан, який мав сто очей.

Арієрґарда, задня сторожа.

Аркани державні, тайни, тайні способи.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

15. XII.	схід сонця	7·15,	захід	15·22
16. XII.	„	„ 7.16,	„	15·22
17. XII.	„	„ 7·17,	„	15·23
18. XII.	„	„ 7·18,	„	15·23
19. XII.	„	„ 7·18,	„	15·23
20. XII.	„	„ 7·10,	„	15·25
21. XII.	„	„ 7·10,	„	15.25

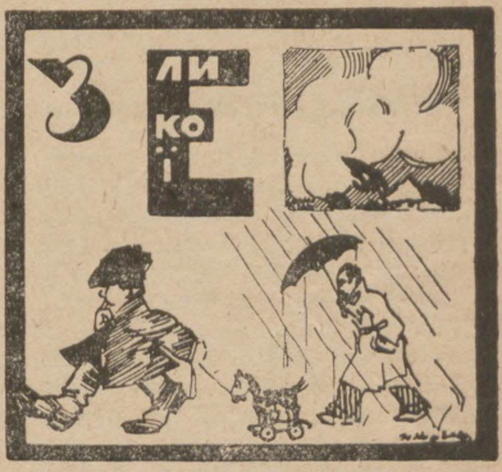
16. XII. о год. 11 м. 32 повня місяця. Пересічна довгота дня в сім тижні виносить 8 годин 4 мінут. Є се найкоротші дні в цілім році. 21. XII є зимова перемога ночі над днем і кінець астрономічної осени.

Народні приповідки: На день 17. XII: Варвара ночи вкрала дня приточила. На Варвари зима мости мостить. Варвара мости мостить, Сава гвозді острить, а Микола прибиває. Варвара постелить, Сава погладить, а Микола стукне. Коли на Варвари мороз — на Різдво дощ. На 18. XII.: Сава мостить, а Микола гвоздить. На 19. XII.: До Миколи нема добре ніколи. Микола — поставить кола. (А візьме сани). На 20. XII.: (З початком грудня в довгі вечері звичайно прядуть пряжу. Хто дармує, говорять, що святкував — і є така пословиця): „Було не Варварити, не Савити, не Амврозити. а було куделю термосити, то тиб в сорочці ходила.“

† Посмертна згадка

Марія з Лопатинських Левицька, жена пароха в Красній біля Перегінська, упокоїлася в Бозі дня 3 грудня ц. р. у Львові в 65 році життя. Покійна була взором ідеальної жінки й матери. Велику заслугу й загальну любов здобула собі через те, що ревно опікувалася селянськими сиротами. В самій Красній виховала й вивела в люде 12 хлопців сиріт. Земля Їй пером.

Ребус ч. 4.

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Кооперативи Промислу Графічного“ у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неп. Зач. П. Д.